

РОЗДІЛ 1

Люди жили, тому що вона вбивала. І якщо для цього треба лізти до Арзу, куди навіть сонце боялося зазирнути, то хай буде так.

Коли випадав гарний день, Зафіра бінт-Іскандар уявляла себе сміливішою за саме сонце. Як правило, вона не могла дочекатися, коли вічно нічний Арз лишиться позаду й вона опиниться на твердому ґрунті рівнин свого халіфату, вкритих даамовим снігом.

Сьогодні був один із таких днів, попри те, що жорсткі оленячі роги натерли їй руки. Вона вийшла з проклятого ліс-тюрми, вдаючи, ніби зітхнула через те, що її завдання завершене, а не тому, що страх, який щільно згорнувся в серці, заворушився. Ранкове сонце віталось з нею, цілюючи щоки.

«І тобі маргаба¹, страшко».

Сонячне світло в халіфаті Деменгур завжди було кволим, бо сонце не знало, що робити зі снігом, який мав би бути піском.

Перед нею розгорталось гладеньке й бездоганно чисте море білизни, що ненадовго дарувало розкіш самотності, дарма що пальці на ногах терпли, а повітря відбивало нюх.

¹Привіт, вітаю (араб.) (тут і далі — прим. пер., якщо не зазначено інше).

Адже в халіфаті, де поведінку жінки завжди могли обернути проти неї самої, прикидатися чоловіком було зовсім не легко. Тим паче що вона мала жіночі форми, жіночий голос і жіночу ходу.

Вона тягнула за собою тушу оленя, лишаючи слід із парий осквернюючи сніг моторошним багрянцем. У повітрі відчувалася надія, а в землі й шепоті дерев — спокій.

«Це нічого не значить». Параноя вміла навідуватися тоді, коли Зафіра найменше цього хотіла. Наближення весілля перетворило її на клубок емоцій, оце й усе.

Заіржав Суккар, майже біла шкура якого не вирізнялася на тлі місцевості біля підгнилого стовпця, до якого вона його прип'яла. Поки вона шпарко прив'язувала оленя до сідла свого жеребця, той стояв як укопаний — милий, як ім'я, яким вона його нарекла¹.

— У нас сьогодні видалося гарне полювання, — сказала вона коневі, який у цьому участі не брав, і вискочила на його спину.

Суккар не відреагував. Він і далі вдивлявся в далекий Арз так, ніби звідти міг вискочити іфрит і проковтнути його цілком.

— Боягуз, — промовила Зафіра, усміхаючись зацікавленими вустами.

А втім, коли йшлося про ліс, боягузами були всі: кожен із п'яти халіфатів, із яких складалася Арабія, боявся Арзу, бо він обрамляв і його терени. Він був їхнім спільним прокляттям, відколи землю позбавили магії. Баба² розповідав Зафірі, що Арз багато в чому є просто лісом. І навчив її використо-

¹Ім'я коня з арабської перекладається як «цукор».

²Баба — батько (араб.).

увувати Арз собі на користь. Вірити, що вона може його приборкати, хоча насправді не могла. І ніхто не міг.

Батькова смерть це доводила.

Зафіра скерувала Суккара геть від лісу — до галявини, вглиб Деменгуру. Проте Арз завжди вимагав поглянути на себе наостанок. Вона зупинилася й обернулася.

Він спостерігав. Дихав. Його дерева-кістяки простягали вузлуваті пальці, оповиті неспокоїною тінню.

Подейкували, що він пожирає людей, як стерв'ятники мерців. Однак Зафіра знов і знов поверталася з полювання. Вона усвідомлювала, що кожна вилазка може стати для неї останньою, і, хоч і присягалася, що мало чого боїться, понад усе боялася загубитися.

Та все-таки... Десь у її душі пульсувала насолода, яку приносили ці походи в глибини пітьми. Вона ненавиділа Арз. Ненавиділа так сильно, що жадала його.

— Ах, можна ж щодня витріщатися на цей даамів¹ Арз до-несхочу, — з тремтінням у голосі сказала вона Суккару. — Треба повернутися на весілля, інакше Ясмін нам голови повідриває.

Щоправда, Суккарові було байдуже. Зафіра цокала язиком і підганяла його; що більшою ставала відстань між ними й Арзом, то більше напруження виходило з його напнутих м'язів.

Аж раптом повітря обтяжила присутність іншої істоти.

Маленькі волосинки на карку дівчини стали дибки, і вона насторожено озирнулася через плече. Арз так само дивився на неї, неначе затамувавши подих. Ні, хай хто це був, він лишився тут, у Деменгурі, зберігаючи тишу майже так само добре, як вона.

¹ Від арабського «даама» («клятий», «бісів»).

Майже.

Якщо й існувало щось, чого вона боялася більше, ніж загубитися в Арзі, то це бути заскоченою зненацька чоловіком, здатним довести, що вона не мисливець, а *мисливиця*. Сімнадцятирічна дівчина, що на кожному полюванні приховує себе під вагою батькового плаща з каптуром. Тоді її відцураються, а її перемоги засміють. Її особистість буде безжально знищено. Від цієї думки серце неначе стискали чийсь руки, а його «стук-стук-стук» ще трохи прискорювалося.

Вона розвернула Суккара мордою до Арзу, протидіючи його ваганням, і з вітром полинув тихий, нерозбірливий наказ.

— Ялла!¹ — поквапила коня напруженим голосом.

Він трусонув гривово й легко почвалав уперед, не опираючись. Коли вони наблизилися до лісу, повітря стало темнішим. Кумедно: щойно запахло смертельною небезпекою, Зафіра попрямувала до невідомого.

Холод кусав обличчя. Праворуч промчала якась чорна пляма; ще одна промчала ліворуч. *Кони*. Вона закусила губу й розвернула Суккара між ними, пригнувшись, коли щось полетіло їй у голову.

— Кіф!² — вигукнув хтось, але який ідіот тут *зупинився* б?

Суккар. Він застиг на межі Арзу, і Зафіра смикнулася в сідлі. Як ляпас, нагадування про те, що він ніколи не підходив так близько. Її заанімілі чуття вразили запахи деревини й вологого розкладу.

— Лаа³. *Лаа*. Не зараз, боягузе, — процідила вона.

Суккар трусонув головою, проте не зрушив. Зафіра придивилася до принишкої темряви, і їй перехопило подих. До

¹ Ходімо (*араб.*).

² Стій (*араб.*).

³ Ні (*араб.*).

Арзу не повертаються спиною, туди не можна йти неуважним, необережним і... Вона, лайнувшись, розвернула Суккара, хоча той пручався.

Завив вітер, холодний і різкий. Вона до болю чітко усвідомлювала, як Арз дихає їй у спину. Але врешті побачила двох коней, які пирхали всього за чотири кроки від неї. Їхні шкури були темні, як нічне небо, а дужі тіла зодягнені в кольчугу.

Бойові коні.

Таких розводили лише в одному місці — в сусідньому халіфаті Сарасін.

Або, може, у Твердині Султана. Важко сказати напевне, бо нещодавно султан Арабії холоднокривно вбив халіфа Сарасіну й незаконно захопив владу над землею та військами, яких не потребував, адже Арабія вже перебувала під його владою і йому служила султанська гвардія. Халіфи існували для рівноваги. Він не мав їх *убивати*.

Вершники мали оголені руки з рельєфними м'язами та обличчя, покраяні різкими зморшками. Шкіра в них була як у людей, знайомих із життям під сонцем, із ритмом пустелі, якого прагнула Зафіра.

— Ялла, Мисливцю, — озвався кремезніший чоловік так, ніби вона була худобою для випасання. Її погляд упав на симітар¹ у його руці.

Якщо Зафіра й мала якісь сумніви щодо їхнього походження, то тембр голосу вершника їх розвіяв. У неї стиснулося горло. Коли за тобою стежать пліткарі-деменгурці — це одне; інша річ — напад сарасінців.

¹ Шабля з односичним вигнутим клинком. У нашому світі симітари завичай трапляються на Близькому Сході, у Північній Африці та Південній Азії.

Вона нахилила голову так, щоб каптур краще затуляв обличчя. Вона сміливо йшла в темряву, вона забивала кроликів і оленів. І ще ніколи не поставала перед клинком.

Однак чоловіки, попри свою міць, трималися на віддалі. Навіть вони боялись Арзу. Зафіра задерла підборіддя.

— З якого це дива? — протягнула вона, перекикуючи несподіваний свист вітру. Їй треба було декого нагодувати й попрощатися з прекрасною, як місяць, нареченою. «Чому я?»

— Щоб зустрітися із султаном, — відповів дрібніший.

«Султаном? О небеса». Він зітнув більше пальців із чужих долонь, аніж загубив волосин зі своєї голови. Подейкували, колись він був добрим, але Зафірі важко в це вірилося. Він був сарасінцем за походженням, а їй усе життя казали, що вони від народження не мають нічого доброго в серці.

У її грудях знов ожила паніка, проте Зафіра стихила голос.

— Якби султан хотів мене побачити, то вшанував би листом, а не своїми псами. Я не злочинець.

Дрібний чоловік, зачувши, як його порівнюють із собакою, розтулив рота, але другий поправив клинок і наблизився.

— Це не прохання, — пауза, наче до нього дійшло, що страх перед Арзом не дозволить йому піти далі, а тоді: — Ялла. Іди вперед.

«Ні». Мусив бути якийсь вихід. Зафіра, зрозумівши, стиснула вуста. Крім варварства, сарасінці також славилися гордістю.

Вона зашепотіла Суккарові якісь милі дурнички. Можливо, це через чоловіків, а може, через бойових коней, дужих і застрашливих, але її відданий кінь ступив крок назад. Він

ще ніколи не підходив так близько до Арзу, а Зафіра планувала помучити його дечим значно більшим. Вона криво всміхнулася чоловікам. Її губи були потріскані й, напевно, безбарвні від холоду.

— А ви заберіть мене.

— Тобі нікуди йти.

— Ти забуваєш, сарасінцю: Арз — мій другий дім.

Вона погладила Суккара по гриві, прогнала жаль із серця і скерувала коня в темряву.

Та поглинула її цілком.

Вона старалася, старалася, старалася не помічати, як темрява вітала її, не помічати радісного шепоту, що долинав до вух. Прискорення крові. Голоду в жилах.

Темні дерева з гострим блискучим листям здавалися моторошними й неблаганними. Вона чула швидкий тупіт коної віддалік, крики сарасінців, що їхали слідом. Під копитами Суккара хрустіли в'юнкі рослини. Зафіра майже нічого не бачила.

Суккар, на щастя, не видавав жодних звуків, тільки перелякано дихав, поки Зафіра прислухалася до чоловіків під лункий стукіт власного серця. Вони *поїхали* слідом, попри страх, адже гордість — штука небезпечна.

І все ж її вух торкалася лише тиша — така, як одразу після оголення клинка. Затишшя після першого завивання вітру.

Вони зникли.

Тепер вона несподівано зраділа страхітливій, непередбачуваній дивовижності Арзу, яка змусила чоловіків щезнути. Можливо, двоє сарасінців опинилися за багато ліг звідти, і ні вона, ні вони так цього ніколи й не дізнаються. Такий уже Арз. Саме тому багато людей, які входили до нього, ніколи не поверталися: не могли *знайти* шлях назад.

Зі сходу долинув тихий свист, і Зафіра й Суккар заціпеніли. Вона майже не бачила його білої шкіри, але, повертаючись сюди роками знов і знову, відточила слух краще за будь-який клинок. У Арзі вона бачила вухами. Кроки стали лункими, а температура стрімко падала.

— Час повертатися додому, — стиха промовила Зафіра, і Суккар здригнувся, поволі рушивши вперед. Його вела її рука, вів отой гарячковитий шепіт у її серці. Він стихав лише тоді, коли вона рухалася.

Пітьма зникла, поступившись місцем тьмяному блакитному небу й сонцю, що пульсувало вдалині. Коли ніздрі защипало від холоду, що пахнув металом із нотками амбри, Зафіра враз відчула, як у ній розверзлася порожнеча.

Сарасінцям, схоже, пощастило менше. Як давно їхня трійця вїхала до Арзу? Точно не більше двадцяти хвилин тому, але розташування сонця підказувало: минула щонайменше година.

Зафіра не хотіла знати, чи справді султан послав по неї. Чи *чому*, якщо так. Саме через *оте «чому»* Суккар пирхав, не втрачаючи пильності. Він неначе казав: «Не все відразу».

Там, де раніше стояли бойові коні, тепер лежав сніг, рівний і...

Вона смикнула Суккара за повіддя.

На тлі білих рівнин стояла жінка.

На її тендітних плечах поверх пишної червоної сукні лежав важкий плащ — сірий, ба ні, *мерехтливо-сріблястий*. Каптур заледве прикривав яскраве волосся на маківці, біле, як сніг. Губи вона мала багряні, неначе накреслені кров'ю.

Зафіра була готова заприсягтися, що за мить до того жінки не було. Її серце пустилося вчвал.

«Арз розбещує бездіяльний розум».